Súd:	Okresný súd Bratislava IV
Spisová značka:	25C/440/2008
Identifikačné číslo súdneho spisu:	1408217725
Dátum vydania rozhodnutia:	11. 02. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	Mgr. Daniela Mamráková
ECLI:	ECLI:SK:OSBA4:2013:1408217725.12

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava IV samosudkyňou Mgr. Danielou Mamrákovou, v právnej veci žalobkyne: B., zast. Mgr. Juraj Vlkovič, Kozmonautická 9, Bratislava, proti žalovanému: KLACSKA, s.r.o., so sídlom Kopčianska 65, Bratislava, IČO: 31 384 111, zast. Right Advice, s.r.o. Špieszova 3362/9, Bratislava, IČO: 47 242 001 o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy takto

r o z h o d o l :

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 16.596,96 eura v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

O trovách konania súd rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobou zo dňa 30.12.2008 žiadala žalobkyňa, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť jej náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 33.193,92 eur a trovy konania z dôvodu, že žalovaný neoprávnene zasiahol do jej práva na súkromie tým, že zamestnanec žalovaného spôsobil dopravnú nehodu, následkom ktorej došlo k smrteľnému zraneniu viacerých osôb, medzi ktorými bola aj M.. Pred začatím pojednávania podaním zo dňa 11.11.2009 zobrala žalobkyňa návrh v časti o náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 16.596,96 eur späť.

Rozsudkom č.k. 25C/440/2008-119 zo dňa 2.3.2011 súd uložil žalovanému zaplatiť žalobkyni nemajetkovú ujmu 16.596,96 eur, konanie v časti 16.596,96 eur zastavil podľa § 96 ods. l,3 OSP, žalovanému uložil zaplatiť súdny poplatok 497,50 eur na účet súdu a o trovách konania rozhodol podľa § 151 ods. 3 OSP.

Proti tomuto rozsudku podal žalovaný včas odvolanie.

Uznesením Krajského súdu v Bratislave č.k.4Co/257/2011-158 zo dňa 30.5.2012 bol rozsudok prvostupňového súdu v napadnutej časti zrušený s odôvodnením, že odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že v danom prípade došlo k protiprávnemu zásahu

do osobnostných práv žalobkyne na súkromie, avšak prvostupňový súd nijako nevysvetlil prečo aj na zodpovednosť za nemajetkovú ujmu spôsobenú týmto zásahom vzťahoval ustanovenia o náhrade škody.

V ďalšom konaní sa súd oboznámil s rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV č.k. 12C/385/2008-194 zo dňa 15.6.2011 a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č.k. 6Co/111/2011-244 zo dňa 4.6.2012. Na základe vykonaného dokazovania súd zistil tento skutkový stav:

Dňa XX.XX.XXXX v čase okolo XX.XX hod. zamestnanec žalovaného B., na základe pokynu žalovaného vykonával prepravu, pričom viedol nákladné motorové vozidlo zn. M. EČ K. s cisternovým návesom zn. SCHWARTZMULLER, EČ: K. po diaľnici V. v smere z K. na E., pričom neprispôsobil rýchlosť jazdy poveternostným podmienkam, následkom čoho došlo ku kolízii s vozidlom zn. U., EČ L., následkom ktorej došlo k smrteľnému zraneniu vodiča osobného motorového vozidla zn. O. E. a jeho spolujazdcov M. a k ťažkým zraneniam U.. Za uvedený skutok bol vodič nákladného motorového vozidla, B. uznaný vinným a právoplatne odsúdený rozsudkom Okresného súdu Bratislava II, sp.zn. 3T/226/2007 zo dňa 19.2.2008 a bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní 3 rokov a trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkého druhu na dobu 7 rokov.

Žalobkyňa bola sestrou M.. Z úmrtného listu M. vedenom v knihe úmrtí matričného úradu A. vo zväzku XX, ročník XXXX na strane XXX, pod por. č. XX v časti poznámky je uvedené:

„ vybavuje: B..“

Žalovaný je právnickou osobou podnikajúcou okrem iného aj v oblasti verejnej cestnej nákladnej dopravy. V čase dopravnej nehody bol žalovaný prevádzkovateľom motorového vozidla zn. M. EČ K. s cisternovým návesom zn. SCHWARTZMULLER, EČ: K. a B. bol v čase dopravnej nehody zamestnancom žalovanej spoločnosti.

Rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV č.k.5C/350/98 bolo manželstvo rodičov žalobkyne rozvedené a žalobkyňa spolu so sestrou M. boli zverené na čas po rozvode do výchovy a opatery matky.

Rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV č.k. 11C/118/99 bolo zrušené právo spoločného nájmu bytu rodičov žalobkyne s tým, že matka žalobkyne bola určená za výlučnú nájomníčku a otec bola zaviazaný vypratať byt po zabezpečení náhradného bývania. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že otec žalobkyne po rozvode rodičov býval v byte, avšak neplnil si povinnosti nájomcu, obmedzoval svoje dcéry a bývalú manželku pri užívaní bytu. Následne byt nadobudla matka žalobkyne do výlučného vlastníctva a neskôr ho previedla zámennou zmluvou za menší byt.

Z výpovede žalobkyne súd zistil, že vzťahy so sestrou mala výborné, boli si navzájom priateľkami, ku dňu smrti nežili v spoločnej domácnosti, žalobkyňa sa odsťahovala

v júni, resp. v júli v tom roku, keď zomrela sestra. Žalobkyňa bývala v centre mesta a jej sestra s matkou. Po rozvode rodičov žalobkyňa, jej sestra nemali kontakt s otcom, najmä preto, že im finančne neprispieval. V rámci rozvodu chodievali na súd, boli vypočúvané u psychologičky a z finančných dôvodov sa neskôr presťahovali do menšieho bytu. Žalobkyňa sa navštevovala so sestrou dvakrát do týždňa a cez víkendy, kedy žalobkyňa chodila za sestrou a matkou. Po smrti svojej sestry žalobkyňa bola identifikovať svoju nebohú sestru, prebrať jej osobné veci, zariadiť záležitosti pohrebu, nakoľko jej matka nebola v psychickom stave tieto úkony zvládnuť. Žalobkyňa taktiež zabezpečovala pohreb v zmysle predstáv svojej zosnulej sestry. Žalobkyňa so svojou zosnulou sestrou mala intenzívny vzťah,

dobrý súrodenecký vzťah, a mali spoločné záujmy-organizovanie táborov pre deti. Žalobkyňa pociťovala ujmu zo straty svojej sestry nielen v čase jej úmrtia, ale aj neskôr, najmä v čase keď sa jej narodili deti, ktorých krstnou mamou mala byť jej sestra. Po smrti svojej sestry sa žalobkyňa vrátila bývať k matke.

Svedkyňa Z., vo výpovedi uviedla, že od malička bola v kontakte so žalobkyňou a jej nebohou sestrou, ich vzťah hodnotila ako dobrý, mladšia M. bola naviazaná na žalobkyňu. Z finančných dôvodov matky žalobkyne všetci známi zozbierali peniaze na pohreb M.. Svedkyňa potvrdila, že žalobkyňa bola identifikovať svoju sestru.

Svedok B., uviedol, že ich rodinné vzťahy sa rozvíjajú od malička, potvrdil, že vzťahy medzi sestrami boli dobré, spory medzi nimi boli bežné viac-menej detské. Uviedol, že je krstným otcom detí žalobkyne, pričom nebyť smrti M., bola by ona ich krstnou mamou. Svedok uviedol, že žalobkyňa so sestrou ako deti tancovali spolu v súbore C., chodievali spolu von, na diskotéky, spolu organizovali po dobu 5 rokov letné tábory pre deti.

Súd sa oboznámil s rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV č.k. 12C/385/2008-194 zo dňa15.6.2011, ktorým súd zaviazal žalovaného spoločnosť Klacska, s.r.o. na zaplatenie sumy 23.000.- eur, súdneho poplatku 756,39 eur a vo zvyšku návrh zamietol. V prejednávanej veci bolo predmetom konania ochrana osobnosti a náhrada nemajetkovej ujmy, 82984,80 eur, ktorej sa domáhal navrhovateľ U., účastník tej istej dopravnej nehody následkom ktorej utrpel vážne zranenia a došlo k usmrteniu jeho manželky a syna. Rozsudok súd odôvodnil tým, že je daná pasívna legitimácia žalovaného v spore , že analogická aplikácia ust. § 420 OZ, resp. ust. §427 OZ je dôvodná. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Bratislave rozhodol tak, že v napadnutej časti rozsudok potvrdil. V odôvodnení krajský súd ohľadom pasívnej legitimácie uviedol, že žalovanému v spore nechýba pasívna legitimácia, pričom v prejednávanej veci pôjde pri určení zodpovednosti za zásah do osobnostných práv žalobcu vyvolaných zvláštnou povahou prevádzky dopravných prostriedkov o analogické použitie § 427 a nasl. Obč. zákonníka. Obdobne ako v prípade úvahy, že za škodu spôsobenú touto prevádzkou zodpovedá prevádzkovateľ vozidla, treba vychádzať z toho, že nemajetkovú ujmu spôsobenú osobnosti fyzickej osoby touto prevádzkou, analogicky zodpovedá tiež prevádzkovateľ vozidla. Za prevádzkovateľa treba považovať toho, kto má trvalú možnosť faktickej a aj právnej dispozície s vozidlom.

Súd nevykonal dokazovanie výsluchom vodiča B., nakoľko z obsahu spisu Okresného súdu Bratislava II sp.zn. 3T/226/2007 ako aj zo samotného vyjadrenia

žalovaného bolo nesporné, že k vykonaniu dopravy došlo v rámci plnenia pracovných úloh na pokyn zamestnávateľa, a teda nedošlo k žiadnemu excesu v rámci plnenia pracovných úloh.

Súd nevykonal dokazovanie oboznámením sa s daňovými priznaniami žalovaného, nakoľko preukazovanie solventnosti žalovaného je pre rozhodnutie súdu irelevantné.

Podľa § 11 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ) fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. I OZ fyzická osoba má právo najmä sa domáhať , aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov, a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

Podľa § 13 ods. 2 OZ pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa ods. 1 najmä preto že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby, alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa § 13 ods. 3 OZ výšku náhrady podľa ods. 2 určí súd, s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy, a na okolnosti za ktorých k porušeniu práva došlo.

Podľa § 420 ods. 1 OZ každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

Podľa § 427 ods.1 OZ fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky.

Podľa § 853 ods. I OZ občiansko-právne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom, sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy tohto zákona obsahom a účelom im najbližšie.

Občiansko-právna ochrana osobnosti fyzickej osoby podľa § 11 a nasl. OZ prichádza do úvahy iba pri neoprávnených zásahoch, t.j. v zásahoch, ktoré sú v rozpore s objektívnym právom. Právo na súkromie zahŕňa aj právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ďalšími bytosťami, keďže súčasťou života každého človeka je aj rodinný život zahŕňajúci vzťahy medzi blízkymi, príbuznými, a to bez ohľadu na to, či spolu trvale žijú, pričom protiprávne narušenie týchto vzťahov predstavuje neoprávnený zásah do práva na súkromie a rodinný život fyzickej osoby. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že konaním zamestnanca žalovaného došlo k dopravnej nehode, následkom ktorej došlo k usmrteniu sestry žalobkyne. Uvedená skutočnosť predstavuje zásah do osobnostných práv žalobkyne, konkrétne do práva na súkromie, nakoľko usmrtením jej sestry došlo k definitívnemu zániku rodinného puta, k strate možnosti udržiavať, vytvárať súrodenecké vzťahy, ktoré ku dňu neoprávneného zásahu existovali, rozvíjali sa, neboli založené na formálnom príbuzenstve.

Subjektmi zodpovednými za zásah do práva na ochranu osobnosti môžu byť buď fyzické osoby alebo právnické osoby. V prípade, že bol neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti spôsobený niekým, kto bol použitý právnickou osobou či inou fyzickou

osobou k realizácii činnosti tejto právnickej osoby, postihujú občiansko-právne sankcie podľa § 13 OZ pri analogickom použití ust. § 427 OZ v spojení s ust. § 853 OZ, samotnú právnickú osobu, a nie fyzickú osobu, ktorá bola na túto činnosť použitá. Súd použil analogickú aplikáciu ust. § 427 OZ z dôvodu, že z hľadiska obsahu a účelu sú zodpovednostným vzťahom vzniknutým v dôsledku neoprávneného zásahu do osobnostných práv najbližšie ust. § 427 OZ, keďže ust. o ochrane osobnosti neobsahujú označenie subjektu zodpovedného za zásah do práva a na ochranu osobnosti. Okolnosti, za akých došlo k zásahu do práva na ochranu osobnosti v danom prípade odôvodňujú pasívnu legitimáciu žalovaného v spore ako prevádzkovateľa vozidla. Zásadnou okolnosťou na posúdenie pasívnej legitimácie žalovaného je skutočnosť, že ujma bola spôsobená protiprávnym konaním zamestnanca žalovaného pri prevádzke motorového vozidla patriaceho žalovanému, a že ujma je bezprostredným následkom zásahu do ochrany osobnosti, spôsobeným prevádzkou vozidla, a preto je podľa názoru súdu namieste zodpovednosť prevádzkovateľa vozidla podľa § 427 ods. 1 OZ v spojení s ust. § 853 OZ, ktorým bol v danom prípade žalovaný.

V súvislosti s pasívnou legitimáciou žalovanej v tomto konaní súd poukazuje aj na rozsudok Okresného súdu Bratislava IV č.k. 12C/385/2008-194 zo dňa 15.6.2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č.k. 6Co/111/2011-244 zo dňa 4.6.2012, kde v obdobnej právnej veci súd ustálil pasívnu vecnú

legitimáciu toho istého žalovaného analogicky podľa § 427 OZ. So zreteľom na označený rozsudok krajského súdu, súd uvádza, že v danom prípade neboli zistené žiadne relevantné skutočnosti, ktoré by viedli súd k odlišnému právnemu záveru o pasívnej legitimácii žalovaného v spore.

Vychádzajúc z cit. ustanovenia § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch súdom neustanovuje zákon žiadne medze. Pre určenie tejto výšky náhrady nemajetkovej ujmy však § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka zakotvuje taxatívne dve kritéria: závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy (čím závažnejšia je čo do svojej intenzity i svojho trvania, tým vyššia by mala byť aj čiastka peňažného zadosťučinenia) a veľmi široko chápané okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo (pričom vždy musia byť zisťované okolnosti nielen na strane pôvodcu zásahu, ale aj na strane postihnutej osoby, konkrétne, napríklad, aký je podiel samotnej postihnutej osoby na priebehu činnosti pôvodcu vyúsťujúcej do neoprávneného zásahu). Druhé kritérium (okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo), je stanovené zámerne veľmi všeobecne tým, že by malo byť uplatnené vo vzťahu ako k postihnutej fyzickej osobe, tak k osobe, ktorá neoprávnený zásah spôsobila (napr. či išlo na strane pôvodcu neoprávneného zásahu len o určitú ľahkú nedbanlivosť alebo naopak o úmysel). Tým je sledovaný cieľ, aby pri určení konkrétnej výšky peňažného zadosťučinenia bolo možné v rámci voľnej úvahy súdu a v súlade s princípom spravodlivosti prihliadnuť na najrôznejšie momenty, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo. Súd musí pritom však vychádzať vždy z čo najúplnejšieho skutkového stavu a opierať sa o preskúmateľné konkrétne hľadiská. Maximálna čiastka peňažného zadosťučinenia, ktorú môže súd priznať je ohraničená výškou navrhovateľom požadovaného peňažného zadosťučinenia, ktorá musí byť zrejmá zo žalobného návrhu (§ 79 ods. 1 O.s.p.).

Vychádzajúc z uvedených kritérií, je súd názoru, že priznanie nemajetkovej ujmy je dôvodné.

Súd zaviazal žalovaného na zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy v celom rozsahu ako žiadala žalobkyňa po čiastočnom späťvzatí žaloby, nakoľko je názoru, že táto suma je primeraná okolnostiam za akých došlo k neoprávnenému zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobkyne. Zásah do práva na ochranu osobnosti bol mimoriadne intenzívny vzhľadom na tragické okolnosti, ako aj skutočnosť, že bola jediným súrodencom žalobkyne, a vzhľadom k tomu, že k zásahu došlo v mladom veku žalobkyne. Súd mal nesporne preukázané výpoveďami žalobkyne a svedkov, že vzťah žalobkyne so zosnulou sestrou nebol založený na formálnom príbuzenstve, ale že to bol vzťah intenzívny, umocnený okolnosťami rozvodu ich rodičov, ako aj okolnosťami, ktoré nasledovali po rozvode ich rodičov v súvislosti s riešením bytovej otázky a nedostatkom finančných prostriedkov. Súd mal z výpovedí svedkov preukázané, že vzťah žalobkyne a jej sestry bol blízkym súrodeneckým vzťahom, ktorý sa udržiaval až ku dňu smrti sestry žalobkyne, čo sa prejavovalo nielen osobným kontaktom, ale aj trávením spoločného času tým, že sestry mali spoločné záujmy-organizovali spolu detské tábory. Zosnulá M. bola jediným súrodencom žalobkyne, pričom vzhľadom na vek zosnulej ako aj žalobkyne je nesporné, že k pretrhnutiu rodinných väzieb došlo vo veľmi mladom veku. Táto skutočnosť bola tiež nezanedbateľná pre posúdenie výšky nemajetkovej ujmy. Súd nezistil žiadne okolnosti, ktoré by viedli k záveru, že samotná postihnutá osoba má podiel na priebehu činnosti pôvodcu vyúsťujúcej do neoprávneného zásahu. Čo sa týka argumentácie žalovaného, že súd by mal prihliadať aj na to, že v prípade straty súrodenca je podľa českých predpisov náhrada škody vo výške 175.000.- Kč, súd poukazuje na to, že podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (t.j. materiálnej satisfakcie) je vždy - v závislosti na individuálnych okolnostiach daného prípadu - existencia závažnej ujmy. Za závažnú ujmu treba považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za ujmu značnú. Pritom však nie sú rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase (v tej istej situácii) vnímala aj každá iná fyzická osoba. Usmrtenie sestry žalobkyne je nesporne neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti tým, že znemožnil žalobkyni rozvíjať rodinný život so sestrou, následkom ktorého je značná, nereparovateľná ujma, čo

vedie súd k záveru, že v prípade takéhoto následku nepostačuje morálna satisfakcia, a preto je daný nárok priznanie náhrady za nemajetkovú ujmu v peniazoch. Naviac česká úprava striktne upravuje jednorazové odškodnenie pri usmrtení blízkej osoby, avšak priznanie tohto nároku ešte nevylučuje aj priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v konaní o ochranu osobnosti, ak je takéto konanie iniciované. Slovenská právna úprava neumožňuje pozostalým priznanie jednorazového odškodného, a preto v prípade zásahu do práva na ochranu osobnosti, do ktorého spadá aj právo na súkromie súd rozhoduje podľa individuálnych okolností každého prípadu. V tejto súvislosti súd dáva do pozornosti, že žiaden iný príbuzný zosnulej konanie o ochranu osobnosti neinicioval.

Súd považuje výšku priznanej nemajetkovej ujmy za primeranú a vzhľadom k okolnostiam prípadu je podľa súdu táto suma čiastočne spôsobilá zmierniť následky spôsobené zásahom do práv žalobkyne.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 151 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku tak, že o nich rozhodne samostatným rozhodnutím po právoplatnosti vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajskom súde v Bratislave prostredníctvom Okresného súdu Bratislava IV.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach / § 42 ods. 3 O. s. p. / uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha / § 205 ods. 1 O. s. p. /.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí návrh na súdny výkon rozhodnutia / § 251 ods. 1 O. s. p. /.